

C สหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Cooperative and Work-Integrated Education: CWIE)

มคอ.ที่ 4 ส่วน

สังเขป

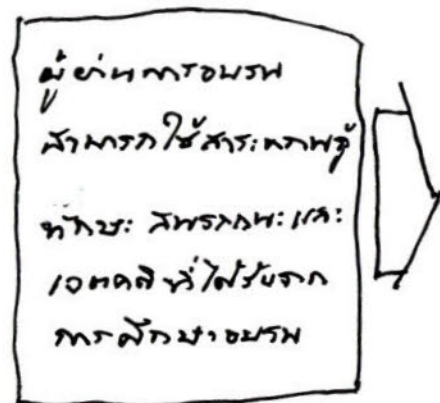
การบริหารและการจัดการ CWIE

โดย

ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน

ประธานคณะกรรมการจัดการอบรมร่วมเรียนรู้

นายกสมาคมสหกิจศึกษาไทย

⇒ กำหนดขนาดของกระดาษ มีผลในสมบัติของพื้นที่ผิวของกระดาษ
 ราวกับ มีผลต่อลักษณะในการพิมพ์ภาพ/ของสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการ
 การ ^{ใช้}กระดาษ ^{สี} ในการพิมพ์สี จึงใช้กระดาษสี สีขาว / สีดำ: การพิมพ์สี และ สีขาว/สีเทา

⇒ ทบทวนที่ สหประชาชาติ การประชุมระดับสูง การวิพากษ์วิจารณ์สังคมโลก
 1. การก่อเกิดของ COVID-19 ระบาดทั่ว การจัดการกับโรค 2. การสนับสนุนการพัฒนาระบบสุขภาพ
 3. การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม การจัดการกับโรค COVID-19

II
องค์ประกอบของ
หลักสูตรการศึกษา
อบรม อาชีว
ศึกษา CwE

มีลักษณะ การบริหาร
และ การสอน/เรียน CwE

- ⇒ หน่วยที่ 9 ระบบการบริหารจัดการ CwE
 - การบริหารจัดการ: ส่วนงานบริหาร
 - การบริหารจัดการ: ส่วนงานปกครอง
 - การบริหารจัดการ: ส่วนงาน
- ⇒ หน่วยที่ 10 การใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการ
 - เทคโนโลยีเพื่อจัดการที่ 99 การจัดการ CwE
 - การนำ/เลือก การใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการ หรือ
 - ส่วนข้อมูล CwE
- ⇒ หน่วยที่ 11 การสนับสนุน และ เสริมสร้าง
 - การสนับสนุน และ เสริมสร้าง และ การพัฒนา
 - การจัดการ/เรียนรู้
 - เสริมสร้าง/เรียนรู้ และ การพัฒนา/เรียนรู้
 - เสริมสร้าง/เรียนรู้ และ การพัฒนา/เรียนรู้

III

ผลิตภัณฑ์การวิจัย

สาขารักษาพยาบาล
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
 ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๓
 วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓
 เวลา ๑๔.๐๐ น.
 ที่โรงเรียนวัดบางพลีใหญ่
 กรุงเทพมหานคร

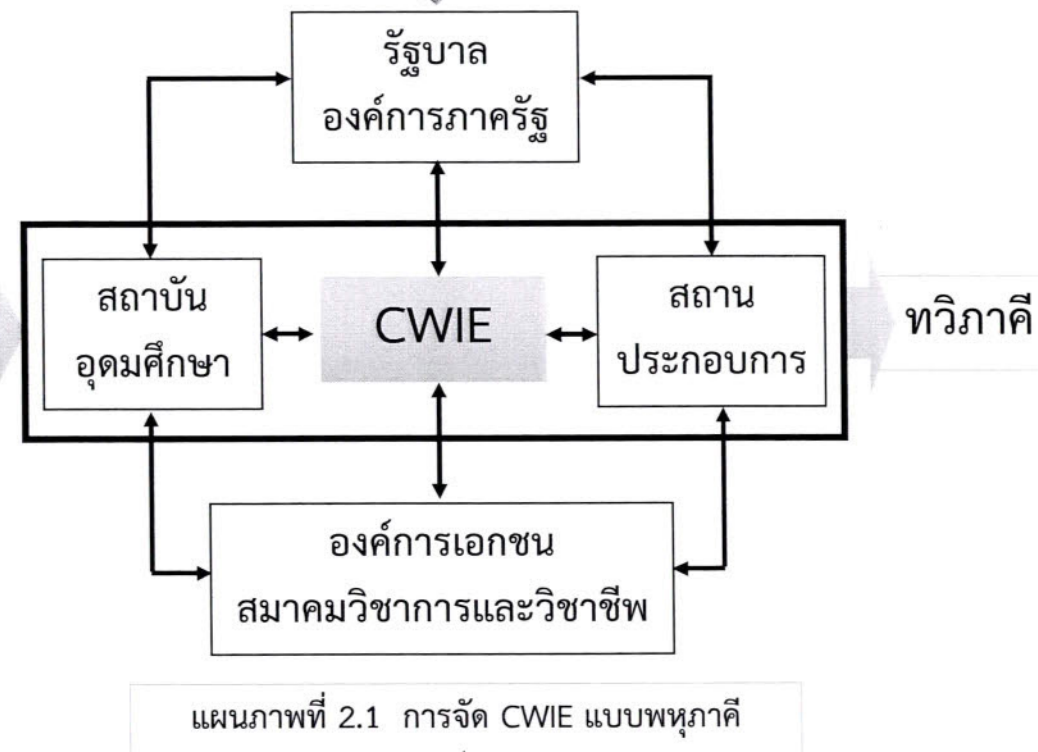
1. 1/10 1/11 1/12 1/13 1/14 1/15 1/16 1/17 1/18 1/19 1/20 1/21 1/22 1/23 1/24 1/25 1/26 1/27 1/28 1/29 1/30 1/31 1/32 1/33 1/34 1/35 1/36 1/37 1/38 1/39 1/40 1/41 1/42 1/43 1/44 1/45 1/46 1/47 1/48 1/49 1/50 1/51 1/52 1/53 1/54 1/55 1/56 1/57 1/58 1/59 1/60 1/61 1/62 1/63 1/64 1/65 1/66 1/67 1/68 1/69 1/70 1/71 1/72 1/73 1/74 1/75 1/76 1/77 1/78 1/79 1/80 1/81 1/82 1/83 1/84 1/85 1/86 1/87 1/88 1/89 1/90 1/91 1/92 1/93 1/94 1/95 1/96 1/97 1/98 1/99 1/100 1/101 1/102 1/103 1/104 1/105 1/106 1/107 1/108 1/109 1/110 1/111 1/112 1/113 1/114 1/115 1/116 1/117 1/118 1/119 1/120 1/121 1/122 1/123 1/124 1/125 1/126 1/127 1/128 1/129 1/130 1/131 1/132 1/133 1/134 1/135 1/136 1/137 1/138 1/139 1/140 1/141 1/142 1/143 1/144 1/145 1/146 1/147 1/148 1/149 1/150 1/151 1/152 1/153 1/154 1/155 1/156 1/157 1/158 1/159 1/160 1/161 1/162 1/163 1/164 1/165 1/166 1/167 1/168 1/169 1/170 1/171 1/172 1/173 1/174 1/175 1/176 1/177 1/178 1/179 1/180 1/181 1/182 1/183 1/184 1/185 1/186 1/187 1/188 1/189 1/190 1/191 1/192 1/193 1/194 1/195 1/196 1/197 1/198 1/199 1/200 1/201 1/202 1/203 1/204 1/205 1/206 1/207 1/208 1/209 1/210 1/211 1/212 1/213 1/214 1/215 1/216 1/217 1/218 1/219 1/220 1/221 1/222 1/223 1/224 1/225 1/226 1/227 1/228 1/229 1/230 1/231 1/232 1/233 1/234 1/235 1/236 1/237 1/238 1/239 1/240 1/241 1/242 1/243 1/244 1/245 1/246 1/247 1/248 1/249 1/250 1/251 1/252 1/253 1/254 1/255 1/256 1/257 1/258 1/259 1/260 1/261 1/262 1/263 1/264 1/265 1/266 1/267 1/268 1/269 1/270 1/271 1/272 1/273 1/274 1/275 1/276 1/277 1/278 1/279 1/280 1/281 1/282 1/283 1/284 1/285 1/286 1/287 1/288 1/289 1/290 1/291 1/292 1/293 1/294 1/295 1/296 1/297 1/298 1/299 1/300 1/301 1/302 1/303 1/304 1/305 1/306 1/307 1/308 1/309 1/310 1/311 1/312 1/313 1/314 1/315 1/316 1/317 1/318 1/319 1/320 1/321 1/322 1/323 1/324 1/325 1/326 1/327 1/328 1/329 1/330 1/331 1/332 1/333 1/334 1/335 1/336 1/337 1/338 1/339 1/340 1/341 1/342 1/343 1/344 1/345 1/346 1/347 1/348 1/349 1/350 1/351 1/352 1/353 1/354 1/355 1/356 1/357 1/358 1/359 1/360 1/361 1/362 1/363 1/364 1/365 1/366 1/367 1/368 1/369 1/370 1/371 1/372 1/373 1/374 1/375 1/376 1/377 1/378 1/379 1/380 1/381 1/382 1/383 1/384 1/385 1/386 1/387 1/388 1/389 1/390 1/391 1/392 1/393 1/394 1/395 1/396 1/397 1/398 1/399 1/400 1/401 1/402 1/403 1/404 1/405 1/406 1/407 1/408 1/409 1/410 1/411 1/412 1/413 1/414 1/415 1/416 1/417 1/418 1/419 1/420 1/421 1/422 1/423 1/424 1/425 1/426 1/427 1/428 1/429 1/430 1/431 1/432 1/433 1/434 1/435 1/436 1/437 1/438 1/439 1/440 1/441 1/442 1/443 1/444 1/445 1/446 1/447 1/448 1/449 1/450 1/451 1/452 1/453 1/454 1/455 1/456 1/457 1/458 1/459 1/460 1/461 1/462 1/463 1/464 1/465 1/466 1/467 1/468 1/469 1/470 1/471 1/472 1/473 1/474 1/475 1/476 1/477 1/478 1/479 1/480 1/481 1/482 1/483 1/484 1/485 1/486 1/487 1/488 1/489 1/490 1/491 1/492 1/493 1/494 1/495 1/496 1/497 1/498 1/499 1/500 1/501 1/502 1/503 1/504 1/505 1/506 1/507 1/508 1/509 1/510 1/511 1/512 1/513 1/514 1/515 1/516 1/517 1/518 1/519 1/520 1/521 1/522 1/523 1/524 1/525 1/526 1/527 1/528 1/529 1/530 1/531 1/532 1/533 1/534 1/535 1/536 1/537 1/538 1/539 1/540 1/541 1/542 1/543 1/544 1/545 1/546 1/547 1/548 1/549 1/550 1/551 1/552 1/553 1/554 1/555 1/556 1/557 1/558 1/559 1/560 1/561 1/562 1/563 1/564 1/565 1/566 1/567 1/568 1/569 1/570 1/571 1/572 1/573 1/574 1/575 1/576 1/577 1/578 1/579 1/580 1/581 1/582 1/583 1/584 1/585 1/586 1/587 1/588 1/589 1/590 1/591 1/592 1/593 1/594 1/595 1/596 1/597 1/598 1/599 1/600 1/601 1/602 1/603 1/604 1/605 1/606 1/607 1/608 1/609 1/610 1/611 1/612 1/613 1/614 1/615 1/616 1/617 1/618 1/619 1/620 1/621 1/622 1/623 1/624 1/625 1/626 1/627 1/628 1/629 1/630 1/631 1/632 1/633 1/634 1/635 1/636 1/637 1/638 1/639 1/640 1/641 1/642 1/643 1/644 1/645 1/646 1/647 1/648 1/649 1/650 1/651 1/652 1/653 1/654 1/655 1/656 1/657 1/658 1/659 1/660 1/661 1/662 1/663 1/664 1/665 1/666 1/667 1/668 1/669 1/670 1/671 1/672 1/673 1/674 1/675 1/676 1/677 1/678 1/679 1/680 1/681 1/682 1/683 1/684 1/685 1/686 1/687 1/688 1/689 1/690 1/691 1/692 1/693 1/694 1/695 1/696 1/697 1/698 1/699 1/700 1/701 1/702 1/703 1/704 1/705 1/706

4

4 **หน่วยที่ 9 ระบบบริหารและการจัดการ**
9.1 จากทวิภาคีสู่พหุภาคี
2.2 ทวิภาคีและพหุภาคี

ตามประวัติความเป็นมาของ CWIE ทั้งในประชาคมโลกและในประเทศไทย เกิดจากความร่วมมือระหว่าง “สถาบันอุดมศึกษา” ซึ่งเป็นฝ่ายริเริ่มและ “สถานประกอบการ” ซึ่งเป็นฝ่ายร่วมทำเพื่อสร้างความพร้อมในการทำงาน (Employability) แก่นักศึกษาก่อนจบเป็นบัณฑิต ในระยะเริ่มการ จึงเป็นความร่วมมือแบบ “ทวิภาคี” และการทำงานจริงในสถานประกอบการ (Work-Based) เกิดการเรียนรู้ “ทฤษฎีชัดและปฏิบัติได้”

เมื่อจัด CWIE ไประยะหนึ่ง มีการยอมรับ CWIE กว้างขวางขึ้น รัฐได้ให้ความสนับสนุนทำให้การบริหารและการจัดการ CWIE ขยายเป็นแบบ “พหุภาคี” ในกรณีของประเทศไทยในช่วง พ.ศ.2536-2545 จัดเป็นแบบทวิภาคีระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ ตั้งแต่ พ.ศ.2546 เป็นต้นมา เมื่อรัฐได้ให้การสนับสนุนร่วมกับองค์การภาคเอกชนทำให้ขยายเป็น “พหุภาคี”

9.2

2.2 การบริหารและการจัดการ CWIE ในระดับหน่วยงานแบบทวิภาค

การบริหารและการจัดการ CWIE ในระดับสถาบันอุดมศึกษา

แบบที่ 1

- จัดโดยความรับผิดชอบของภาควิชาหรือคณะที่หลักสูตรสังกัด
- อาศัยการบริหารและการจัดการของผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรและทรัพยากรของภาควิชาหรือคณะ โดยการอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีสมรรถนะในการทำ CWIE ตามมาตรฐานที่กำหนด (ดูแผนภาพที่ 2.2 และ 2.3)

แบบที่ 2

- จัดโดยหน่วยงานกลางของสถาบันอุดมศึกษาร่วมกับภาควิชาและคณะที่จัดหลักสูตร CWIE
- มีการจัดระบบบริหารและการจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐาน CWIE
- จัดให้มีผู้บริหารบุคลากรและทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับการจัดหลักสูตร CWIE (ดูแผนภาพที่ 2.4, 2.5 และ 2.6)

การบริหารและการจัดการ CWIE ในระดับสถานประกอบการ

แบบที่ 1

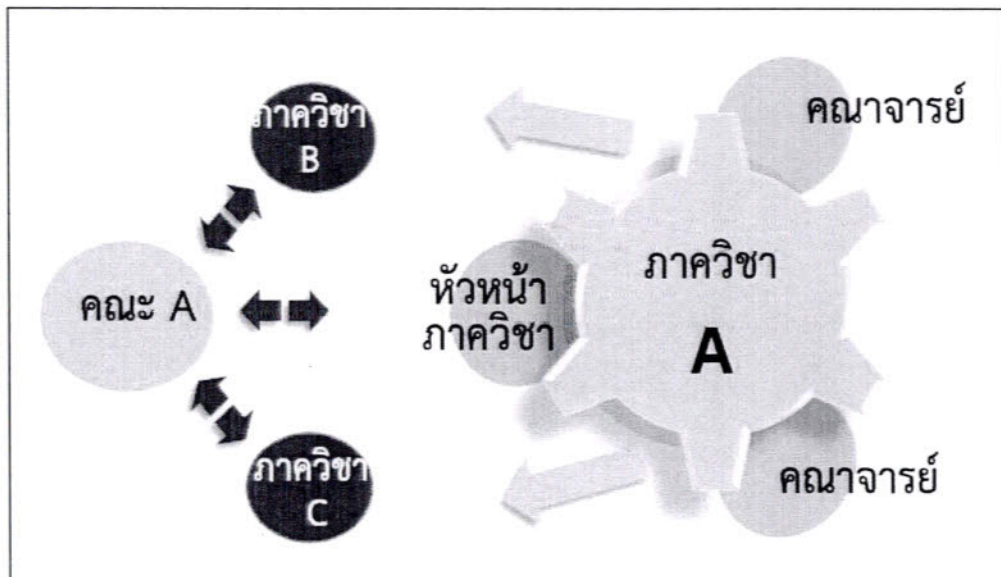
- จัดโดยฝ่ายบุคคลประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ CWIE
- บุคลากรของสถานประกอบการที่มีบทบาทสำคัญ ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายบุคคล เจ้าหน้าที่ประสานงานและผู้นิเทศ
- จัดให้มีการอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการทำ CWIE ตามมาตรฐานที่กำหนด
- (ดูแผนภาพที่ 2.8)

แบบที่ 2

- ดำเนินการในฝ่ายกำลังคนของเครือบริษัทขนาดใหญ่ที่ใช้ CWIE เป็นกิจกรรมการสรรหาและคัดเลือก Young Talent ต่อยอดการดำเนินธุรกิจจากรุ่นสู่รุ่นอย่างยั่งยืน
- ใช้ฝ่ายบุคคลเป็นหน่วยประสานการร่วมจัด CWIE กับฝ่ายต่างๆ โดยการจัดตั้งศูนย์ CWIE ของบริษัทขึ้นในฝ่ายบริหารกำลังคน (ดูแผนภาพที่ 2.7)

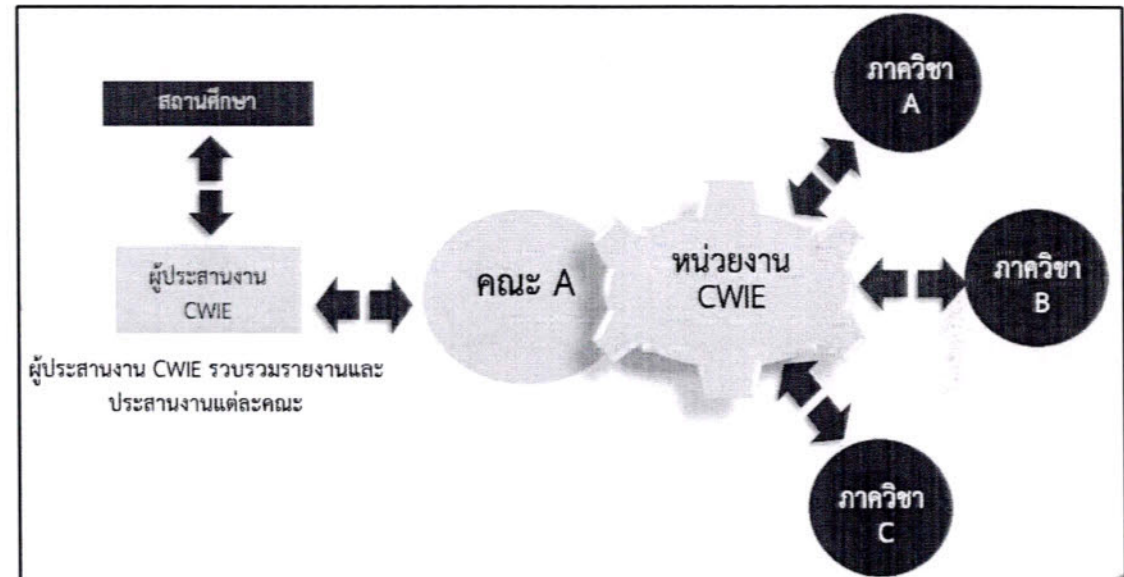
UNIVERSITY-WORKPLACE ENGAGEMENT
พันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสถานประกอบการ

ก. การบริหารและการจัดการระดับคณะและภาควิชา

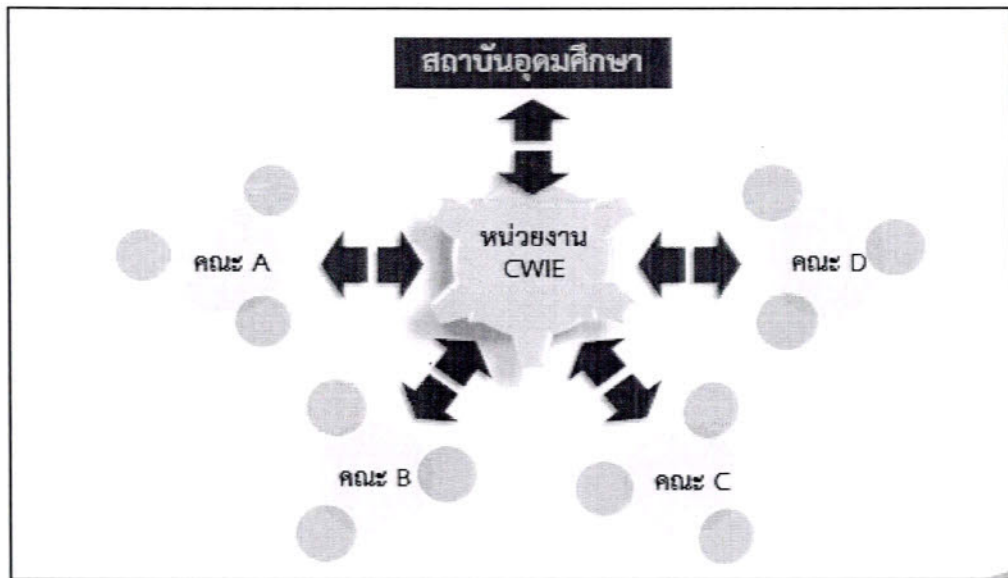
แผนภาพที่ 2.2 การบริหารและการจัดการระดับคณะและภาควิชา

ข. การบริหารและการจัดการโดยหน่วยงานกลางระดับคณะ

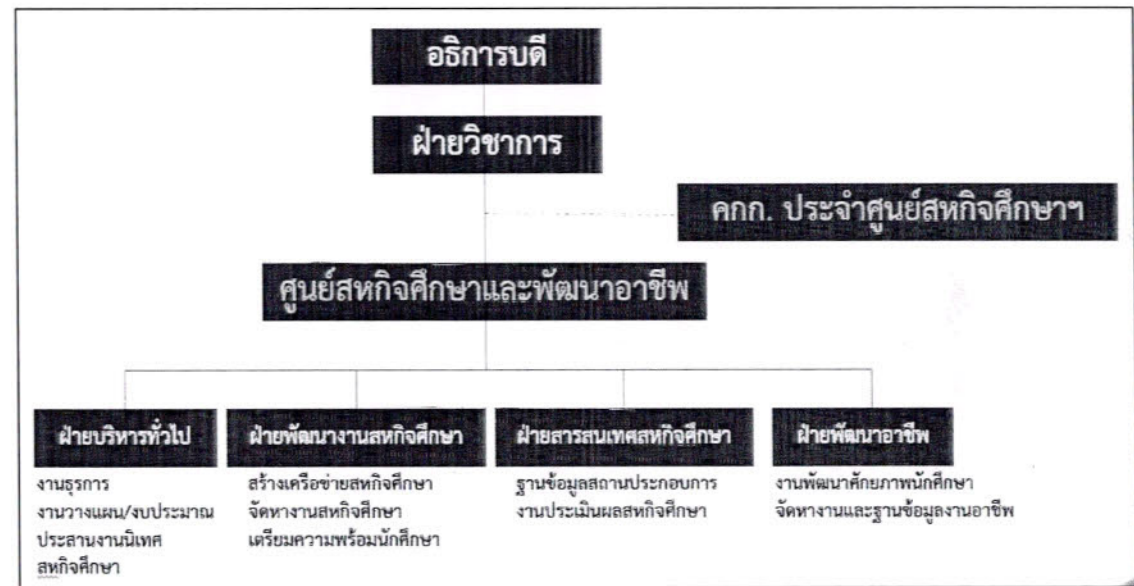
แผนภาพที่ 2.3 การบริหารและการจัดการโดยหน่วยงานกลางระดับคณะ

ก. การบริหารและจัดการโดยหน่วยงานกลางระดับสถาบันอุดมศึกษา

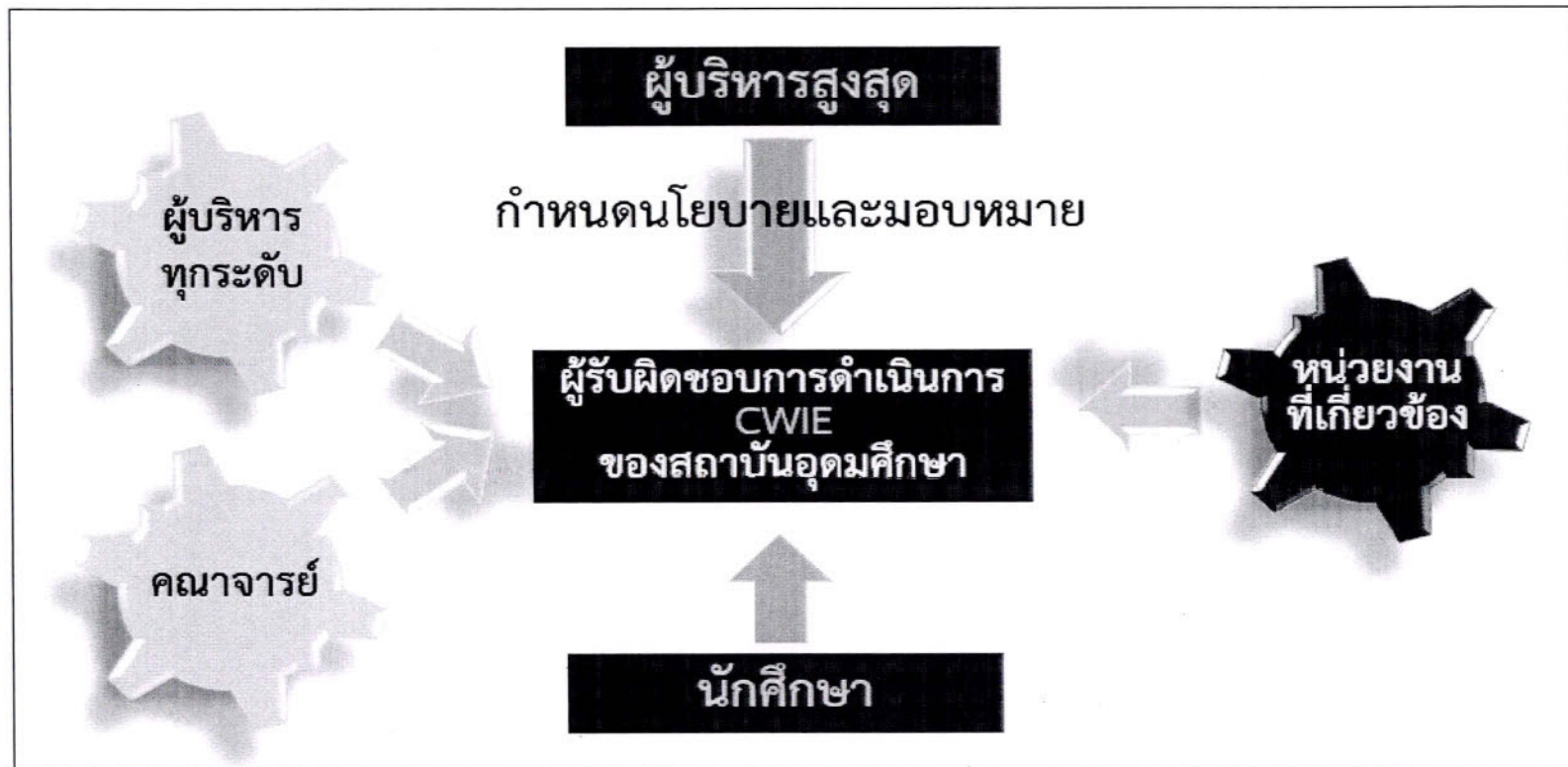
แผนภาพที่ 2.4 การบริหารและการจัดการโดยหน่วยงานกลางระดับสถาบันอุดมศึกษา

ข. ตัวอย่างการแบ่งส่วนงานของหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัย

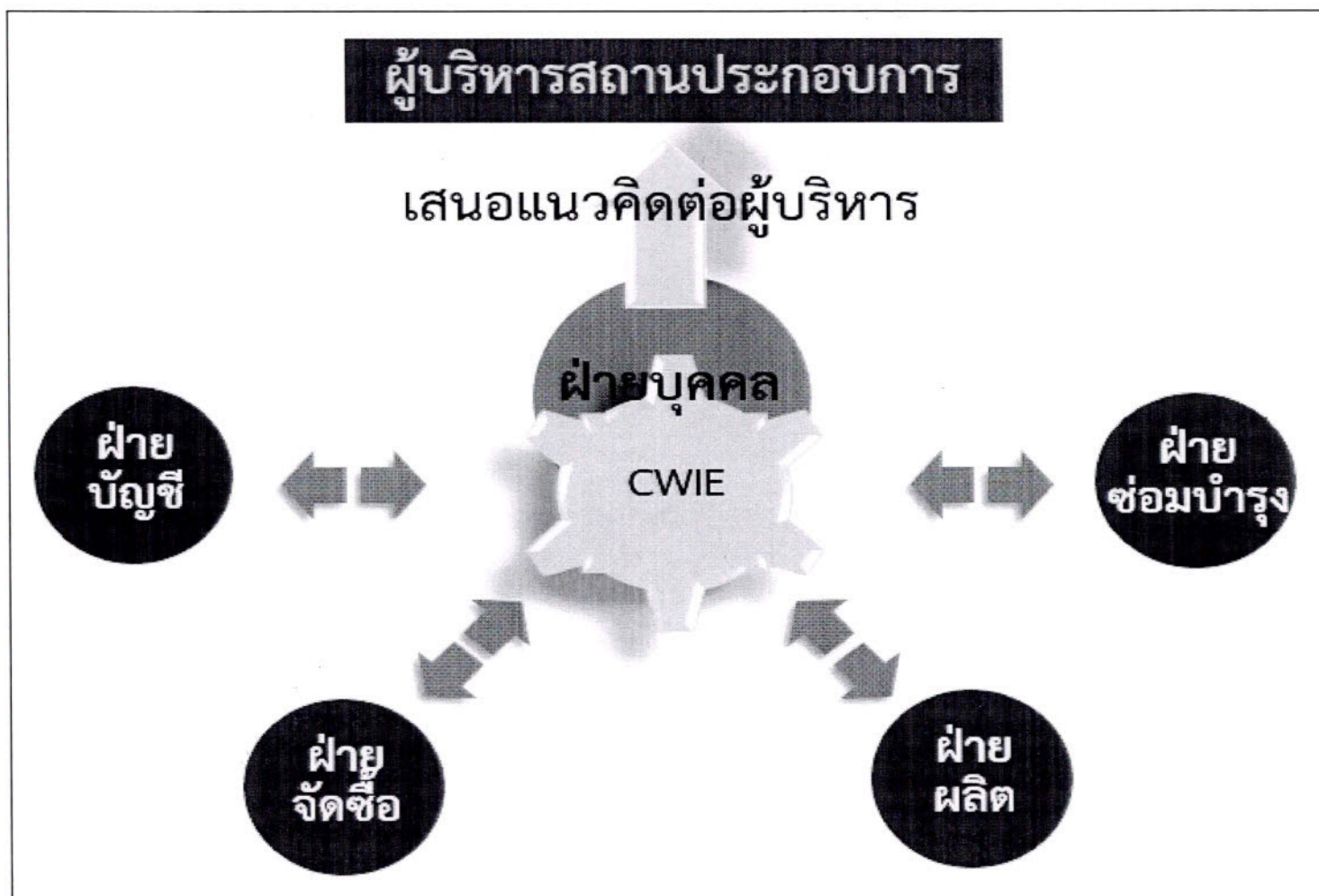

แผนภาพที่ 2.5 ตัวอย่างการแบ่งส่วนงานของหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัย

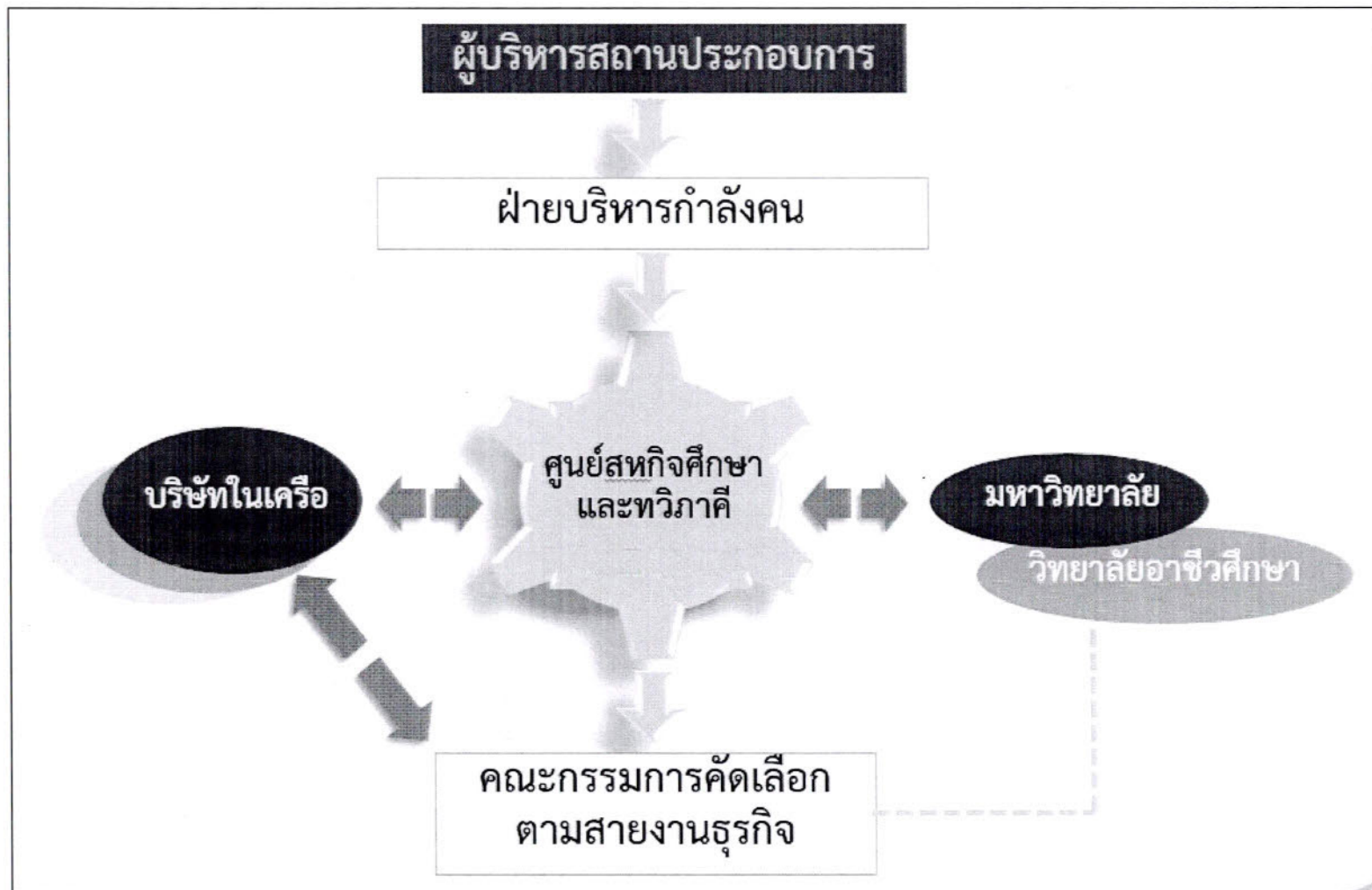
การบริหารและการจัดการ CWIE ระดับสถาบันอุดมศึกษาทั้งสองรูปแบบที่จัด
มีโครงสร้างการกำหนดนโยบายและการดำเนินงานในลักษณะเดียวกัน ดังที่แสดงในแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2.6 โครงสร้างการกำหนดนโยบายและการดำเนินงาน

แผนภาพที่ 2.7 โครงสร้างของการบริหารและการจัดการ CWIE ในสถานประกอบการ

แผนภาพที่ 2.8 กิจกรรมการสรรหาและการคัดเลือก Young Talent ผ่านกระบวนการ CWIE

2.18 การบริหารและการจัดการ CWIE ในระดับชาติแบบพหุภาคี

ในช่วงทศวรรษแรก (พ.ศ.2536-2545) การบริหารและการจัดการ CWIE ร่วมกันจัดระหว่าง สถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการแบบ “ทวิภาคี” เป็นการบริหารระดับหน่วยงาน

ในช่วงทศวรรษที่สองต่อเนื่องถึงทศวรรษที่สาม (พ.ศ.2545-ปัจจุบัน) รัฐบาล หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน สถาบันอุดมศึกษา และสถานประกอบการร่วมกันบริหารและการจัดการ CWIE แบบ “พหุภาคี” เป็นงานบริหารระดับชาติ จำแนกเป็น 3 ระดับ

1) ส่วนกลางระดับชาติ

โดยทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและกระทรวง อว มีหน้าที่และอำนาจในการกำหนด นโยบาย มาตรฐาน จัดสรรเงินอุดหนุนและ ติดตามประเมินผลการจัด CWIE ร่วมกับ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้ง ประสานและส่งเสริมการจัด CWIE ของ สถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ (ดูแผนภาพที่ 2.14 และ 2.15)

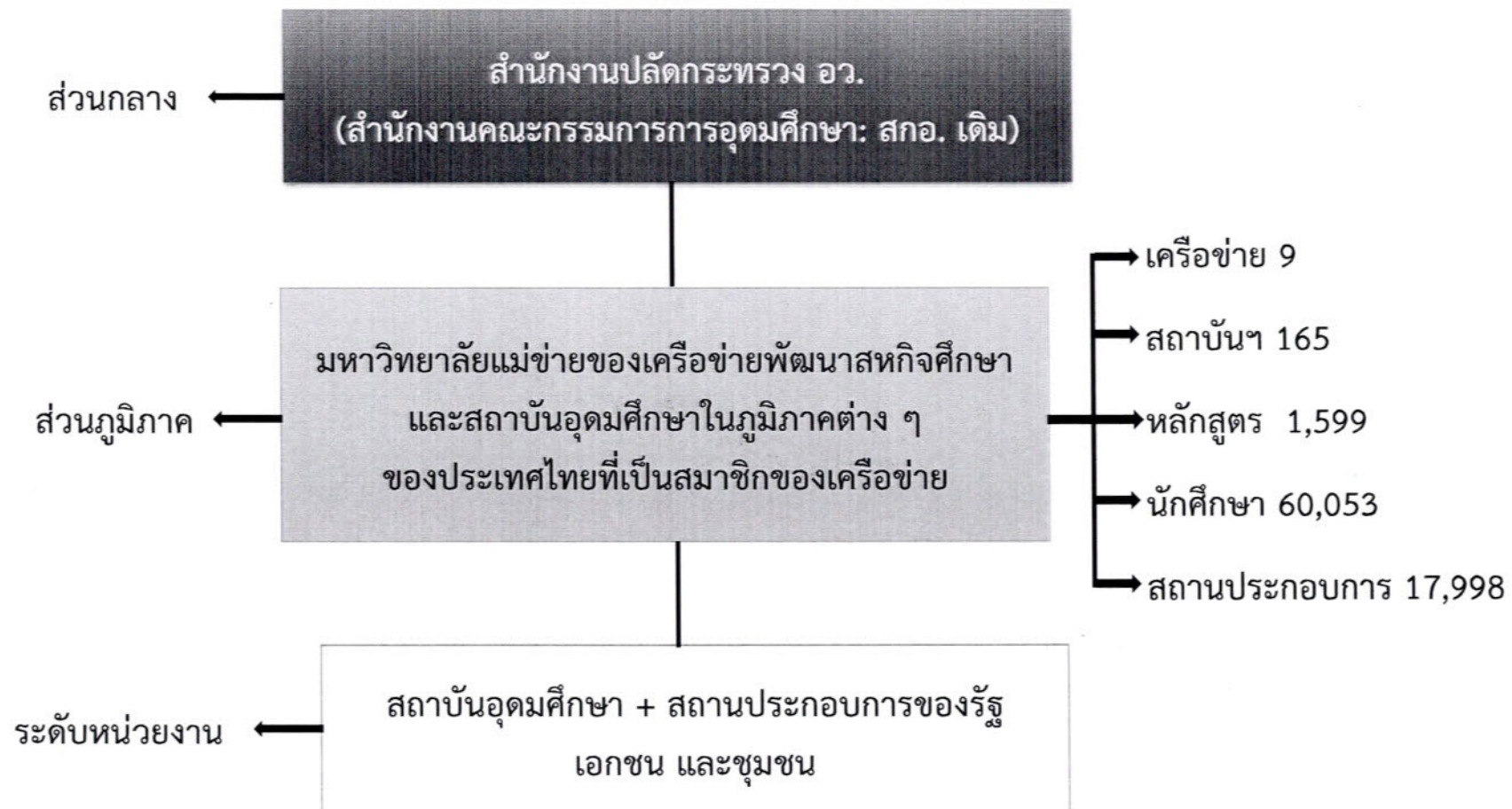
2) ส่วนภูมิภาคในรูปของเครือข่าย

พัฒนา CWIE 9 ภาค เพื่อร่วมมือกันในการจัดและ ดำเนินการ CWIE ในเครือข่าย ระหว่างเครือข่ายกับ ส่วนกลาง (ดูแผนภาพที่ 2.16)

การบริหารและการจัดการ CWIE ทุกระดับต้องเข้มแข็ง สอดคล้อง ประสานสัมพันธ์ มาตรฐานตรงตามความ ต้องการและใช้ประโยชน์ได้จริงตามยุทธศาสตร์ชาติและ ประกาศ CWIE Platform

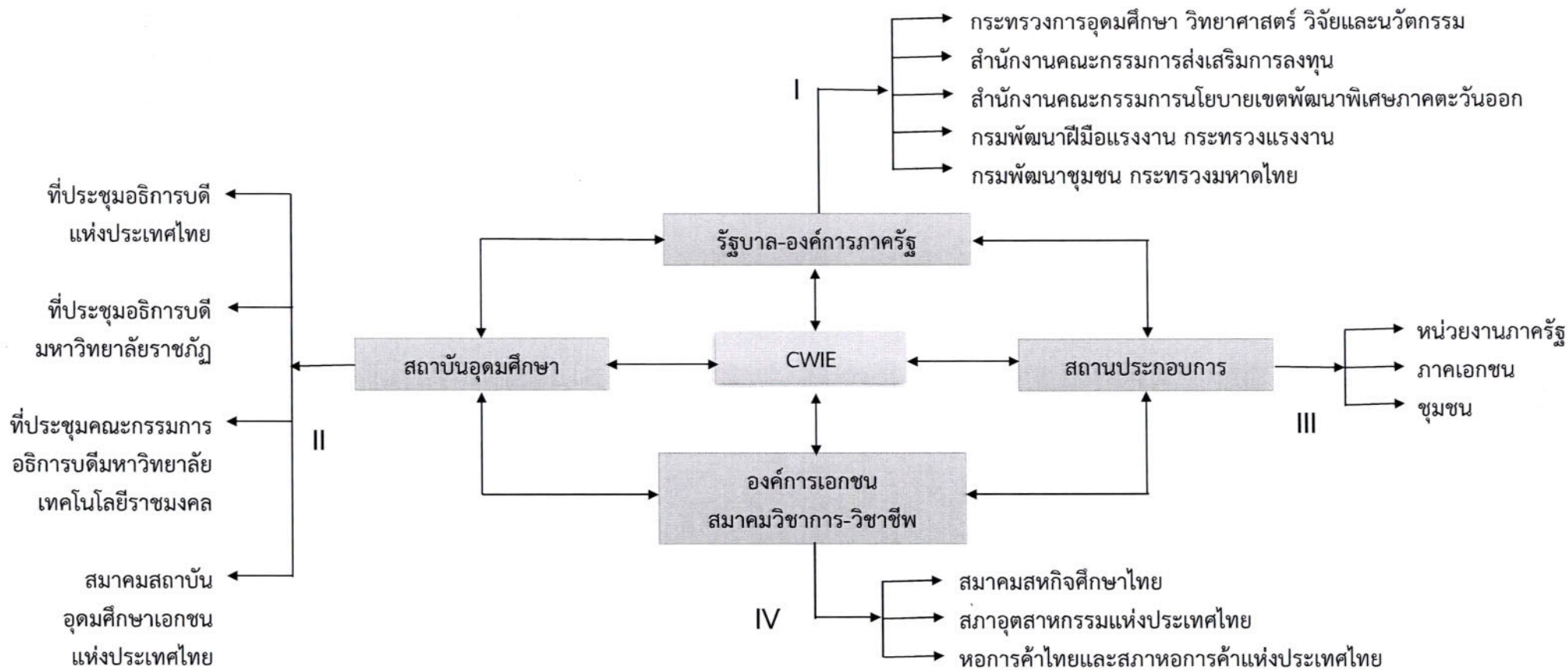
3) ระดับหน่วยงาน

โดยร่วมมือกันจัดและ ดำเนินการ CWIE ระหว่าง สถาบันอุดมศึกษากับสถาน ประกอบการของหน่วยงานของ รัฐ เอกชน ชุมชนและท้องถิ่น เป็นระดับปฏิบัติการที่ก่อให้เกิด ผลตามนโยบาย เป้าหมาย มาตรฐานและความต้องการ ของประเทศ

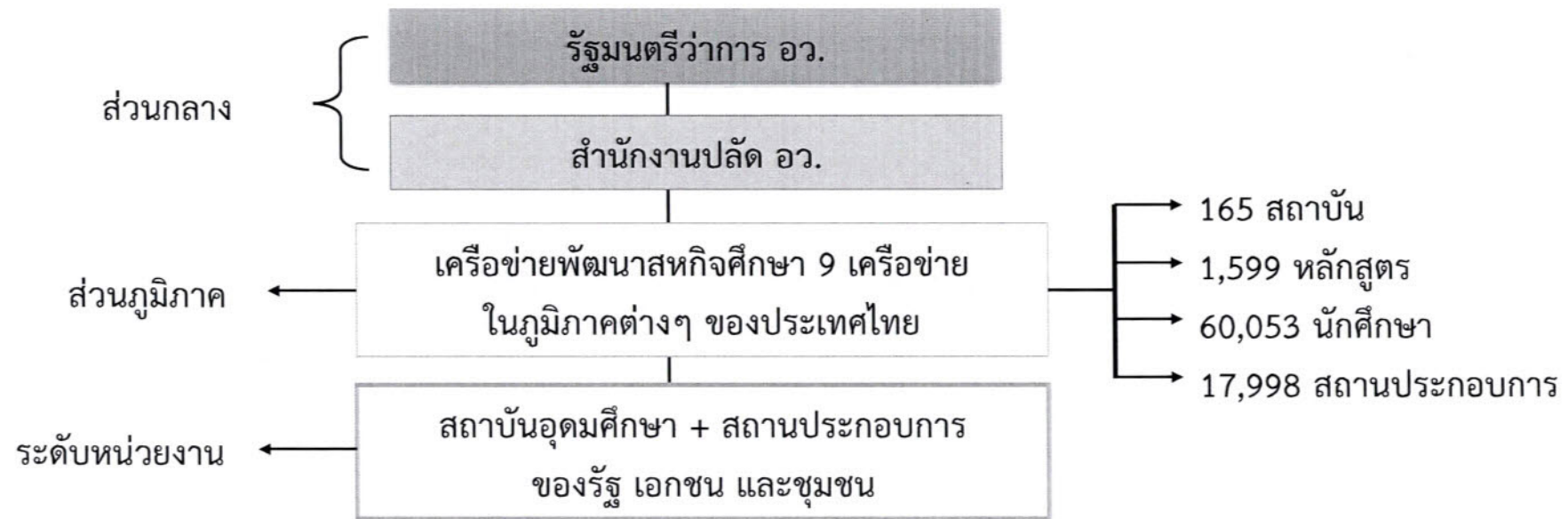
แผนภาพที่ 2.14 การจัดและดำเนินการ CWIE ในเครือข่าย รวมทั้งการประสานงานระหว่างเครือข่ายและกับส่วนกลาง

ที่มา: เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภูมิภาค 9 เครือข่าย (ข้อมูล ณ วันที่ 25 ธันวาคม 2563)

แผนภาพที่ 2.15 ระบบการบริหารและการจัดการ CWIE แบบพหุภาคี

ระบบบริหารและการจัดการ CWIE หลังจากมีการยุบรวมสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เมื่อปี พ.ศ. 2562 การบริหารและการจัดการสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานจึงเป็นภารกิจหนึ่งของ อว. และอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีกองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นเจ้าของเรื่อง แสดงเป็นแผนภูมิการจัดระบบการบริหารและการจัดการ CWIE ภายใต้อว. ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2.16 ระบบบริหารและการจัดการ CWIE

9.4 บทสรุป การบริหารและจัดการ CWIE ในประเทศไทย

ในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา นับตั้งแต่มีการนำ CWIE มาดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย สถาบันอุดมศึกษา สถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐ เอกชนและชุมชนได้ร่วมมือกันพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการ CWIE เพื่อพัฒนาคุณภาพ การผลิตบัณฑิตให้ตอบสนองความต้องการและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศได้จริง ได้ผลดีตาม ความมุ่งหมายมาโดยลำดับ จนกระทั่งถือได้ว่าการจัด CWIE เป็นส่วนหนึ่งของระบบการบริหารและ การจัดการการอุดมศึกษาของประเทศไทย โดยถือเป็นสารบัญญัติสำคัญของพระราชบัญญัติ การอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ที่ทุกฝ่ายพึงถือปฏิบัติ พัฒนาการของ CWIE ด้านการบริหารและ การจัดการดังกล่าว สรุปได้ดังต่อไปนี้

1) ในระยะ 10 ปี แรก การบริหารและการจัดการ CWIE ร่วมกันจัดระหว่างสถาบันอุดมศึกษา และสถานประกอบการแบบ “ทวิภาคี” เป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารระดับหน่วยงานทั้งสองในลักษณะ “หุ้นส่วน CWIE” (CWIE Partnership)

2) ในระยะต่อมาจนถึงปัจจุบัน การบริหารและการจัดการ CWIE ได้มีการขยายการมีส่วนร่วม เป็นแบบ “พหุภาคี” ทั้งรัฐบาล องค์การภาครัฐ องค์การภาคเอกชน ภาคชุมชนและสถาบันอุดมศึกษา กับสถานประกอบการ ซึ่งจัดในแบบทวิภาคีมาก่อน

3) ในปัจจุบันนี้ได้มีการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการ CWIE สมบูรณ์แบบเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย

ก. ระดับส่วนกลาง โดยมีกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กำกับ ดูแล CWIE ด้านนโยบาย มาตรฐาน การจัดสรรเงินอุดหนุน การส่งเสริม และการติดตามประเมินผล การจัด CWIE ถือเป็นส่วนอำนาจการทำหน้าที่ตามมาตรา 35 และมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติ การอุดมศึกษา พ.ศ. 2562

ข. ระดับส่วนภูมิภาคโดยการรวมตัวของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ
ของหน่วยงานของรัฐ เอกชนและชุมชนในภาคต่าง ๆ ของประเทศ ทำหน้าที่ประสานส่งเสริมและ
ร่วมมือการจัด CWIE ในระดับภูมิภาคแต่ละภาค ทั้งการร่วมมือกันเองระหว่างหน่วยงานที่จัด CWIE
ในภาค ระหว่างภาค และกับส่วนกลาง

ค. ระดับหน่วยงาน โดยความร่วมมือกันจัด CWIE ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับ
สถานประกอบการ เป็นระดับ “ปฏิบัติการ” ที่ก่อให้เกิดผลตามนโยบาย เป้าหมาย มาตรฐานและ
ความต้องการของประเทศ

การบริหารและการจัดการ CWIE ทุกระดับต้องเข้มแข็ง สอดคล้อง ประสานสัมพันธ์
มีมาตรฐาน ตรงตามความต้องการและใช้ประโยชน์ได้จริงตามยุทธศาสตร์ชาติและประกาศ CWIE
แพลตฟอร์ม

Cสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน
(Cooperative and Work-Integrated Education: CWIE)

Q&A

การบริหารและการจัดการ CWIE